

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.III.20.055/2009/4. szám

A M A G Y A R K Ö Z T Á R S A S Á G N E V É B E N !

A Szegedi Ítéltábla dr. Madarász Judit ügyvéd (2800 Tatabánya, Álmos vezér út 3. fszt. 2.) által képviselt **I.rendű felperes neve (címe)** alatti székhelyű I. rendű, **II.rendű felperes neve (címe)** alatti székhelyű II. rendű felpereseknek, - az Országos Igazságszolgáltatási Tanács Hivatala Jogi Képviselési Főosztály (ügyintéző: ... osztályvezető 1363 Budapest, Pf. 24.) által képviselt **BÉKÉS MEGYEI BÍRÓSÁG** 5700 Gyula, Béke sgt. 38. szám alatti székhelyű alperes ellen bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránt indított perében a Bács-Kiskun Megyei Bíróság 2008. november hó 28. napján kelt 16.P.21.152/2008/10. sorszámu ítélete ellen az alperes részéről 11. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta az alábbi

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét **nem érinti**, megfellebbezett rendelkezését **megváltoztatja** és a II. rendű felperes keresetét teljes egészében **elutasítja**.

Kötelezi a II. rendű felperest, hogy fizessen meg - külön felhívásra - az állam javára 1.800.000,-(Egymillió-nyolcszázezer) Ft le nem rótt első- és másodfokú eljárási illetéket.

Kötelezi a II. rendű felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 30.000,-(Harmincezer) Ft első- és másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

A felperesek üzleti kapcsolatban álltak a **cég1**-vel, amely ellen az I. rendű felperes 1.632.549,-Ft számlatartozás, míg a II. rendű felperes 20.000.000,-Ft kölcsön, valamint 2.424.690,-Ft egyéb tartozás miatt végrehajtási eljárást kezdeményezett. A végrehajtási ügyek **/végrehajtó neve/** önálló bírósági végrehajtó előtt V.476/2002.,V.464/2002. és V.399/2002. lajstromszámot kaptak. Az eljáró végrehajtó a felperesek javára végrehajtási jogot jegyeztetett be az adós tulajdonát képező **/település1/-beli** 252., 253. és 254. helyrajzi számú ingatlanokra, amelyeken ezt megelőzően már más végrehajtást kérők végrehajtási joga feltüntetésre került. A

végrehajtó a **/település1/-beli 254.** helyrajzi számú ingatlan becsértékét 180.000.000,-Ft-ban állapította meg és két alkalommal megkísérelte az árverést, amely vevők hiányában nem vezetett eredményre. A **cég2** ugyancsak végrehajtási eljárást kezdeményezett az adós ellen, majd 2002. április 16. napján felszámolási kérelmet terjesztett elő a Békés Megyei Bíróság előtt. A megyei bíróság 2002. október 7. napján megállapította az adós fizetéseképtelenségét és elrendelte a felszámolási eljárást, amely végzés ellen az adós jogorvoslati kérelmet terjesztett elő. 2003. április 4. napján az eljáró végrehajtó árverési jegyzőkönyvben rögzítette, hogy a II. rendű felperes képviseletében megjelent **személy1** akként nyilatkozott, hogy a becsérték 50 %-ának, 90.000.000,-Ft vételárnak megfelelő összegben átveszi a **/település1/-beli 254.** helyrajzi számú ingatlant. Az adóssal szembeni követelése 28.069.582,-Ft volt, amelynek beszámításával a fennmaradó 61.930.418,-Ft megfizetésére halasztást kapott 2003. május 31. napjáig a Vht. 149. § (2) bekezdése alapján.

Időközben az adós kérelmére a Szarvasi Városi Bíróság Vh.339/2002/9. sorszámu, 2003. április 11. napján kelt végzésével a végrehajtási eljárást felfüggesztette a felszámolási eljárás jogerős befejezéséig. A határozat indokolása szerint a felszámolási eljárás kezdő időpontjában folyamatban lévő végrehajtási eljárásokat haladéktalanul meg kell szüntetni és az adós a felszámolást elrendelő határozattal szemben jogorvoslati kérelmet terjesztett elő. Az ügy másodfokú elbírálására hatáskörrel rendelkező Szegedi Ítéltábla csupán 2003. július 1. napján kezdi meg a tevékenységét, így a kérelem teljesítése indokolt a Vht. 48. § (3) bekezdése és az 1991. évi XL. törvény 38. § (1) bekezdése alapján. A jelen per felperesei jogorvoslati kérelmet terjesztettek elő, amelynek következményeként a Békés Megyei Bíróság 1.Pkf.21.243/2003/2. sorszámu, 2003. november 17. napján kelt végzésével a végrehajtási ügyben hozott elsőfokú határozatot megváltoztatta és a kérelmet elutasította.

Az önálló bírósági végrehajtó 2003. május 27. napján V.476/2002/66. sorszám alatt készített hivatalos feljegyzése szerint a II. rendű felperes képviselője irodájában megjelent, hogy az ingatlan vételárát kifizesse. Az eljáró végrehajtó tájékoztatta arról, hogy a vételár befizetheti, de az ingatlan birtokbaadásáról és a tulajdonjog ingatlan-nyilvántartási bejegyzéséről nem intézkedhet a végrehajtási eljárás felfüggesztése miatt. A II. rendű felperes képviselője ekkor írásban bejelentette, hogy a közölt akadályra figyelemmel a vételár nem helyezi letétbe. Az adott időpontban rendelkezésére állt a 61.930.418,-Ft különbözet, amelyet az ... Bank Zrt. igazolt. Az adós felszámolását elrendelő végzés a Szegedi Ítéltábla Fpk.f.I.30.026/2003/2. számú végzése folytán 2003. július 1. napján jogerőre emelkedett. A felperések a felszámolási eljárásban a követelésüket bejelentették, azonban a 2006. március 31. napján készült felszámolási zárómérleg szerint ennek kielégítésére nem kerülhetett sor.

Az I. rendű felperes módosított keresetében bírósági jogkörben okozott kár jogcímén 221.705,-Ft, míg a II. rendű felperes ugyanezen a jogcímén 112.416.690,-Ft és járuléka megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Álláspontjuk szerint

jogszabálysértő volt a városi bíróságnak a végrehajtási eljárás felfüggesztéséről rendelkező határozata, és ennek következtében követelésüket sem a végrehajtási, sem a felszámolási eljárásban nem tudták eredményesen érvényesíteni. A II. rendű felperes a kereset felemelését azzal indokolta, hogy a 180.000.000,-Ft becsértékű ingatlan tulajdonjogát 90.000.000,-Ft ellenében megszerezhetette volna, így kára származott abból, hogy a végrehajtási eljárásban a követelése kielégítetlen maradt és elesett az átvételi ár feletti 90.000.000,-Ft-os ingatlanértéktől.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Kifejtette, hogy nincs olyan jogellenes és felróható magatartás, amely a kártérítési felelősséget megalapozná, a végrehajtás felfüggesztéséről szóló döntés kirívóan tévesnek nem tekinthető annak ellenére, hogy utóbb megváltoztatásra került.

Az elsőfokú bíróság 16.P.21.178/2006/17. sorszámu és 16.P.22.125/2007/13. sorszámu (a keresetet elutasító) ítéleteit a Szegedi Ítéltábla Pf.II.20.154/2007/9. sorszámu és Pf.II.20.098/2008/4. sorszámu végzésével ismételten hatályon kívül helyezte és ugyanezt a bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította. Iránymutatása szerint a Vht. 48. § (3) bekezdése értelmében a végrehajtást foganatosító bíróság az adós kérelmére kivételesen akkor függesztheti fel a végrehajtást, ha az adós a felfüggesztésre okot adó, méltányolható körülményt igazolja. A törvényhely (5) bekezdése példálózóan felsorolja a felfüggesztésre okot adó körülményeket, amelyek közül ilyen lehet a jogi személy esetén pl. a természeti csapás vagy egyéb más ok. Az adós azonban releváns körülményre nem hivatkozott, sőt az eljárás felfüggesztését a felszámolási eljárásra és a hitelezők érdekeinek védelmére utalva kérte, vagyis ez utóbbi esetben olyan okból, amely nem saját helyzetére vonatkozik. Ennek alapján a Vht. 48. §-ának alkalmazására nem kerülhetett volna sor azzal az indokkal, hogy a felszámolást elrendelő végzés jogerőre emelkedéséig - az ítéltábla akkori megalakulása és működésének megkezdése miatt - a másodfokú döntés meghozataláig még hosszú idő van hátra. Ez egyébként nem következett be, mert az ítéltábla 2003. július 1. napján döntést hozott. A hivatkozott indok a végrehajtás felfüggesztését jogszerűen nem tette lehetővé, és a városi bíróság tévesen hivatkozott a Cstv. 38. § (1) bekezdésében foglaltakra. A bíróság által elkövetett kirívóan téves jogértelmezés, a Vht. rendelkezéseinek figyelmen kívül hagyása olyan jogellenes és felróható magatartásnak minősül, amely a kárfelelősséget megalapozza. Szükségesnek mutatkozott azonban a bizonyítási eljárás nagy terjedelmű kiegészítése.

Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban az iránymutatás alapján a bizonyítási eljárást lefolytatta. Ítéletével kötelezte az alperest, fizessen meg a II. rendű felperesnek 112.416.690,-Ft-ot és ennek 2003. július 1. napjától a kifizetésig járó késedelmi kamatát, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Az I. rendű felperes keresetét teljes egészében megalapozatlannak találta. Indokolásában kifejtette, hogy az I. rendű felperes a felfüggesztett végrehajtási eljárásnak nem volt alanya, nem

rendelkezett a perbeli ingatlanra bejegyzett végrehajtási joggal, ezért az ingatlan II. rendű felperes általi megszerzése esetén követelése nem nyerhetett volna kielégítést. Az I. rendű felperes a követeléséhez akkor juthatott volna hozzá, ha a II. rendű felperes őt vagyona rovására ingyenesen juttatásban részesíti, ez azonban a végrehajtási eljárás felfüggesztésével okozati összefüggésben nem áll. A 2003. április 4. napján kelt árverési jegyzőkönyv tanúsága szerint a II. rendű felperes a Vht. 158. §-a alapján az ingatlant 90.000.000,-Ft-nak megfelelő árért átvehette volna. Ebben az esetben beszámítással érvényesítheti 28.069.582,-Ft-os követelését és a különbözet megfizetésére volt köteles 2003. május 31. napjáig. A II. rendű felperes az átvételhez szükséges pénzeszközzel rendelkezett, a végrehajtó irodájában 2003. május 27. napján megjelent, azonban az ingatlan vételárát azért nem fizette meg, mert időközben a bíróság a végrehajtási eljárást felfüggesztette, amelynek következményeiről az önálló bírósági végrehajtó tájékoztatta. Amennyiben az eljárás nem kerül felfüggesztésre, a II. rendű felperes a vételárát 2003. május 27. napján megfizeti, és az eljáró végrehajtó a Vht. 153. és 154. §-a alapján az árverési jegyzőkönyv másolatát megküldi a vevő tulajdonjogának bejegyzése végett az illetékes földhivatalnak, vagyis a tulajdonjogot az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzéssel megszerezte volna. Minderre az adós gazdasági társaság felszámolását elrendelő végzés jogerőre emelkedésének időpontját megelőzően került volna sor és a II. rendű felperes teljes követelése megtérül, sőt 180.000.000,-Ft értékű ingatlan tulajdonosává válik. A sikeres ingatlan átvétel esetén a vagyontárgy nem került volna be a felszámolási vagyonba. Minderre figyelemmel az elsőfokú bíróság a II. rendű felperes módosított keresetének a késedelmi kamat kezdő időpontját módosítva helyt adott.

Az elsőfokú ítélet ellen az alperes élt fellebbezéssel. Kérte annak megváltoztatását és a kereset teljes elutasítását. Okfejtése szerint nem valósult meg olyan kirívó és nyilvánvaló jogsértés a jogértelmezés körében, amelynek alapján a bíróságot kártérítési felelősség terhelné. A kár összegszerűségének megállapítása is megalapozatlan, mert a végrehajtó által kimunkált ingatlanbecsérték nem azonos az ingatlan forgalmi értékével. Utalt arra, hogy a felszámolási eljárásban a **/település1/-beli** 254. helyrajzi számú ingatlant 55.000.000,-Ft vételárért értékesítették. Igazságügyi szakértő kirendelését kérte a perbeli ingatlan forgalmi értékének meghatározására, mert ennek ismerete nélkül az elmaradt vagyoni előny mértéke nem állapítható meg.

A II. rendű felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

Az ítélet tábla az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az elsőfokú eljárásban már rendelkezésre álló adatokra figyelemmel kiegészíti akként, hogy a ... Felszámoló és Csődmenedzselő Rt. 2006. április 10. napján kelt zárómérlegében foglaltak szerint a felszámolás közzététele a Céglap 2003. július 31. napi lapszámában történt meg, és a perbeli ingatlan 55.000.000,-Ft-ért került értékesítésre.

Az alperes kártérítési felelőssége szempontjából megállapítható, hogy a Ptk. 339. § (1) bekezdésében és a 349. § (1) és (3) bekezdésében meghatározott általános és különös tényállási elemek fennállanak. A végrehajtási eljárás felfüggesztéséről a bíróság a Vht. 48. §-át megsértve a jogszabály kirívóan téves és okszerűtlen értelmezésével döntött, amely a kárfelelősséget megalapozza. A Ptk. 340. § (1) bekezdése értelmében ugyanakkor a károsult a kár elhárítása és csökkentése érdekében úgy köteles eljárni, ahogy az, az adott helyzetben elvárható. Nem kell megtéríteni a kárnak azt a részét, amely abból származott, hogy a károsult e kötelezettségének nem tett eleget.

A II. rendű felperes kereseti követelését arra alapította, hogy a Szarvasi Városi Bíróság 2003. április 11. napján kelt végzése miatt nem tudta megszerezni a végrehajtás tárgyát képező ingatlan tulajdonjogát, ezért nem jutott hozzá az adóssal szemben őt megillető 28.069.582,-Ft összegű követeléséhez és 90.000.000,-Ft értéknövekményhez, mint elmaradt haszonhoz. Az elsőfokú bíróság nem vizsgálta, hogy a kárelhárítás körében a II. rendű felperes miként járt el. A törvény azt várja el a károsulttól, hogy ne szemlélje tétlenül a károsodását, vagy ennek bekövetkezésével fenyegető helyzetet, hanem tegyen meg mindent a fenyegető kár elhárítása érdekében. A kárelhárítási kötelezettség megállapításához az szükséges, hogy a károsult tudomására jusson vagy elvárható körülménnyel mellett felismerhesse a kár bekövetkezésével fenyegető veszélyhelyzetet (PK. 36. számú állásfoglalás, IH.2006. évi 109. számú jogeset).

A nem vitatott periratokból kitűnik, hogy a II. rendű felperes képviselője tudott a felszámolási eljárás megindításáról és 2002. december hónaptól kezdődően több alkalommal tárgyalta a felszámolást kezdeményező **cég2** képviselőjével arról, hogy miként juthatnak az adóssal szemben fennálló követelésükhöz. A felszámolási eljárás egy totális végrehajtás, amelynek során a Csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XL. törvény (Cstv.) rendelkezéseit kellett alkalmazni. A Cstv. 46-49. §-ai határozzák meg a felszámoló kötelezettségeit az adós követeléseinek behajtása és a vagyon tárgyának értékesítése kapcsán. Ezen belül a vagyonértékesítés részletes szabályait a Cstv. 49. §-a, illetve a 49/A-49/C. §-ai szabályozzák. A felszámoló alapvető kötelezettségei közül a Cstv. 49. § (1) bekezdése kimondja a nyilvánosság biztosítását és meghatározza az értékesítés formáit, amely pályázat vagy árverés lehet. A Cstv. 49. § (2) bekezdése értelmében a felszámolás közzétételének időpontjától számított 120 napon belül kell megkezdeni az értékesítést, amely jelen esetben 2003. július 31. napjától kezdődően számítandó. A Cstv. 49/A. § (1) bekezdése akként rendelkezik, hogy a felszámoló a nyilvános pályázatot Céglözlönyben teszi közzé, avagy a 49/B. § (1) bekezdése szerint árverési hirdetményt tűz ki, amelyet a (2) bekezdés értelmében ugyancsak a Céglözlönyben közzé kell tenni.

-6-

A fentiek alapján a II. rendű felperes a tőle elvárható gondosság esetén tudomást szerezhetett az ingatlan értékesítéséről, amelynek időpontja a végrehajtási eljárásban tervezett átvételhez, 2003. május 27. napjához képest nem jelenthetett lényeges időbeli eltérést, mivel a felszámolási eljárás közzététele közeli időpontban, 2003. július 31. napján megtörtént, és ehhez képest az ingatlanértékesítésre 120 nap állt a felszámoló rendelkezésére. Az ingatlan megszerzéséhez szükséges vételárral a II. rendű felperes rendelkezett. A Cstv. 49. § (4) bekezdése értelmében a tulajdonjogot vagy más vagyoni jogot szerző fél a nyilvános értékesítés során beszámítással nem élhet, azonban a 49/B. §

(3) bekezdése alapján az árverési vételár a felére szállítható le. Ugyanakkor az adós vagyonához tartozó ingatlant a felszámolási eljárásban nem forgalmi értéken, hanem az értékesítés idején a forgalomban elérhető legmagasabb áron értékesíti a felszámoló, vagyis a vagyontárgy - az elméleti forgalmi értéknél - alacsonyabb áron kerülhet értékesítésre (BDT.2006. évi 184. számú jogeset). Ténylegesen a felszámolási eljárásban az ingatlan 55.000.000,-Ft vételárért kelt el.

A fenti peradatokból egyértelműen következik, hogy a II. rendű felperes a kárelhárítási kötelezettségének nem tett eleget, holott a felszámolási eljárás keretében történő értékesítésről tudomást szerezhetett. Amennyiben a rendelkezésére álló 61.000.000,-Ft vételárból ténylegesen 55.000.000,-Ft-ért a felszámolási eljárásban megvásárolja a **/település1/-beli** 254. helyrajzi számú ingatlant, nem keletkezik kára, az ingatlan értékében megtérül az adóssal szembeni 28.069.582,-Ft összegű követelése és nincs elmaradt haszna. Mulasztása, az a körülmény, hogy a felszámolási eljárásban nem lépett fel vevőként, a kártérítési felelősséget kizárja. A II. rendű felperes saját döntése körébe tartozott, hogy a rendelkezésére álló vételárat nem használta fel az ingatlan megszerzéséhez, amely döntés kárkövetkezménye az alperesre nem hárítható át.

A kifejtettek alapján az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletének a II. rendű felperest érintő megfellebbezett rendelkezését a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta és a keresetet teljes egészében elutasította.

A II. rendű felperes pervesztességének következményeként köteles megfizetni a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt első- és másodfokú eljárási illetéket a Pp. 78. § (1) bekezdése, az Itv. 64. § (1) bekezdése és a 6/1986. (VI.26.) IM. rendelet 13. § (2) bekezdésére figyelemmel. Az alperes másodfokú eljárási költségét - útiköltség - is köteles viselni a Pp. 75. § (3) bekezdése és a 78. § (1) bekezdése értelmében.

S z e g e d, 2009. április hó 28. napján

Dr. Kissné dr. Koch Ágnes sk. Dr. Rakita Zsuzsanna sk. Dr. Kasza Ferenc sk.
a tanács elnöke előadó bíró táblabíró

A kiadmány hitelül: